
Joan-Lluís Lluís, Els ulls de sorra. Edicions de la Magrana. Barcelona, 1993

A vegades els negocis de la lectura són paradoxals: pots caure decebut davant de l'obra d'un autor de prestigi de la qual esperaves més i trobar-te, en canvi, amb la confortable sorpresa d'un escriptor gairebé desconegut i del qui, escèptic d'entrada, no n'esperaves gran cosa. Aquest és el cas de la primera novel·la de Joan-Lluís Lluís centrada en els records d'un sergent àrab supervivent de la guerra d'Argèlia.

Tot al llarg de tres dies d'un mes de novembre, un jove periodista francès enregistra un grapat d'hores de conversa a un vell àrab, Driss Mehamli, que passa els darrers anys de la seva vida a Normandia, en un asil de Le Havre. Els records de l'àrab furguen tenaços i recuperen la crueltat d'uns fets de la guerra d'Argèlia, quan l'escamot de l'exèrcit independentista que comanava Driss Mehamli fou fet presoner, al mig del desert, per una patrulla colonial dirigida pel tinent Philippe Renoir. Durant el trajecte de retorn, a peu pel desert, els vuit presoners àrabs foren executats fredament, un rera l'altre, com si es tractés d'un joc macabre i d'una diversió plena de brutalitat. L'error del tinent francès fou no comptar que un dels àrabs sobreviuria i que l'atzar el podia dur a arrossegar una vellesa d'emigrant per terres de França.

El present de la narració correspon a uns dies de campanya electoral i l'antic tinent de l'exèrcit colonial és ara un polític de prestigi, diputat al Parlament i candidat a l'alcaldia de Le Havre. La història que l'àrab descabdella davant del periodista té totes les traces de convertir-se en una venjança implacable. Si més no, és una bomba informativa que ja veurem com podrà esclatar.

Els ulls de sorra, títol ajustadíssim, és una novel·la breu, intensa,

madura, concentrada i ben resolta. Un exemple de ritme narratiu que obre, de passada, una singular perspectiva de futur amb tres nivells d'esperança: primer, perquè es tracta d'una "opera prima", després per la joventut del seu autor i, en darrer terme, per venir d'on ve, de Perpinyà. I em penso que no desbarro gens si hi afegeixo que es tracta de la novel·la catalana més consistent, madura i moderna que ens ha arribat mai de la Catalunya Nord.

Isidor Cònsul